herpy

KAMELEONY

Böhme's Two-horned Chameleon

Kinyongia boehmei

Kinyongia boehmei to mały, zielony kameleon górski, występujący wyłącznie w górach Taita w południowo-wschodniej Kenii. Samiec ma dwa płaskie, niemal równoległe rogi na pysku, a samica jest bezroga. Gatunek jest jajorodny i potrzebuje chłodnego, wilgotnego klimatu oraz wysokiego, gęsto obsadzonego roślinami terrarium. Hodowla jest słabo udokumentowana, dlatego gatunek najlepiej nadaje się dla doświadczonego hodowcy.

Rodzina: Chamaeleonidae Dawna nazwa: *Bradypodion tavetanum boehmei; Kinyongia tavetana boehmei*

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

ZWIERZĘ

Wielkość dorosłego osobnika	**15-19 cm** długość całkowita z ogonem
Długość życia	**6-8 lat**
Aktywność	**Za dnia**
Tryb życia	**Nadrzewny**
Środowisko	**Las górski**
Trudność	**Doświadczony**

HODOWLA

Min. terrarium	**45 × 45 × 90 cm** D × S × W dla 1 dorosłego osobnika
Temperatura w dzień	**22-26 °C**
Miejsce wygrzewania	**28 °C**
Temperatura w nocy	**15-20 °C**
Wilgotność	**60-80%**
Woda	**Bez miski z wodą**
UVB	**Zalecane** Strefa Fergusona 2
Pokarm	**Owady**
Utrzymanie	**Pojedynczo**

ROZMNAŻANIE

Rozmnażanie	**Jajorodny**
Dojrzałość płciowa	**12 miesięcy**
Wielkość zniesienia	**2-11 jaj**
Inkubacja	**180-360 dni** przy 18-22 °C

OCHRONA I FORMALNOŚCI

CITES	**Załącznik II**
Załącznik unijny	**Załącznik B**
IUCN	**Bliski zagrożenia (NT)**

O gatunku

Kinyongia boehmei jest najmniejszym ze wschodnioafrykańskich kameleonów z dwoma rogami na pysku. Zwierzęta są przeważnie jaskrawozielone z niebieskim i żółtym rysunkiem, który zmienia się w zależności od nastroju i kondycji. Samiec ma na pysku dwa duże, płaskie i niemal równoległe rogi, natomiast samica jest bezroga albo ma jedynie niewielkie wypustki. Obie płcie mają kilka małych, wypukłych guzków z przodu grzebienia grzbietowego, blisko głowy.

Długość całkowita wynosi do około 19 cm, z czego ponad połowę stanowi ogon. Samice są mniejsze od samców.

Gatunek opisano w 2002 roku jako podgatunek *Kinyongia tavetana*, swojego najbliższego krewnego, a od 2008 roku jest uznawany za odrębny gatunek. Nazwa gatunkowa upamiętnia niemieckiego herpetologa Wolfganga Böhmego. Kilka gatunków z tej grupy klasyfikowano dawniej jako *Kinyongia fischeri*, dlatego zwierzęta w handlu nie zawsze są poprawnie oznaczone.

Występowanie i środowisko

Kinyongia boehmei jest znany wyłącznie z gór Taita w południowo-wschodniej Kenii, na wysokości 1000-2200 m n.p.m. Góry te tworzą mały, odizolowany masyw, a gatunek nie występuje nigdzie indziej.

Gatunek ma status bliskiego zagrożenia (NT).

> **Naturalny zasięg:** Kenia.

ŚRODOWISKO

Kinyongia boehmei żyje w wilgotnym lesie górskim, głównie w koronach drzew, ale także w krzewach i małych zadrzewieniach między polami uprawnymi. Klimat jest chłodny i wilgotny: temperatura w dzień rzadko przekracza 30 °C, a w nocy spada do 15-17 °C. Gatunek jest aktywny w dzień i czatuje na owady wśród liści. Pije krople z liści i nie rozpoznaje stojącej wody jako źródła picia.

Hodowla

TERRARIUM

Hodowla *Kinyongia boehmei* jest słabo udokumentowana, a część podanych tu wartości oszacowano na podstawie klimatu gór Taita.

Dorosłe zwierzę potrzebuje terrarium o wymiarach co najmniej 45 × 45 × 90 cm (długość × szerokość × wysokość), a większe jest lepsze. Najważniejsza jest wysokość, bo gatunek żyje na drzewach i krzewach. Jest terytorialny i trzyma się go pojedynczo, a zwierzęta nie mogą się nawzajem widzieć.

Terrarium urządź gęsto żywymi roślinami, np. *Schefflera* i *Ficus*, oraz gałązkami i gałęziami na różnych wysokościach, tak aby zwierzę mogło wybrać miejsce do wygrzewania i schować się w liściach. Terrarium siatkowe lub szklano-siatkowe zapewnia dobrą wentylację. Podłożem jest lekko wilgotne włókno kokosowe, ziemia ogrodowa lub kora. Samica potrzebuje miejsca do składania jaj (zob. Rozmnażanie).

Czytaj więcej: Ciepło i temperatura

TEMPERATURA

W dzień temperatura powinna wynosić 22-26 °C, z miejscem do wygrzewania około 28 °C, i nie może przekraczać 28 °C. W nocy powinna spadać do 15-20 °C. Jako gatunek górski nie znosi długotrwałego ciepła, dlatego w upalne lato terrarium musi stać w chłodnym miejscu. Temperaturę powierzchni gałęzi do wygrzewania mierz termometrem na podczerwień.

WILGOTNOŚĆ I WODA

Wilgotność powietrza powinna wynosić 60-80 %. Zwierzę pije krople i nie poradzi sobie z samą miską z wodą: zastosuj system kroplowy lub zraszający albo zraszaj liście kilka razy dziennie. Gałęzie i liście muszą w ciągu dnia wyschnąć, żeby nie pojawiła się pleśń. Woda destylowana lub z odwróconej osmozy utrzymuje dysze i zraszacze w czystości.

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja

OŚWIETLENIE I UVB

Gatunek jest aktywny w dzień i potrzebuje 12-14 godzin światła na dobę, z oświetleniem pełnospektralnym i UVB. Strefa Fergusona 2 to wartość szacunkowa dla kameleona górskiego. Umieść oświetlenie tak, aby zwierzę mogło wybierać między światłem a cieniem, i regularnie wymieniaj świetlówki UVB, aby zapobiec chorobie metabolicznej kości.

Czytaj więcej: Światło i UVB

ŻYWIENIE

Kinyongia boehmei żywi się wyłącznie owadami. Dobrym pokarmem są małe świerszcze, szarańcza, muchy domowe i muszki owocowe, a od czasu do czasu mączniki i larwy barciaka. Owady karmowe muszą być wcześniej dobrze odżywione i oprószone wapniem oraz preparatem multiwitaminowym.

Młode karmi się codziennie. Dorosłe zwierzęta dostają 3-6 owadów odpowiedniej wielkości co 2-3 dni. Należy unikać przekarmiania.

Czytaj więcej: Zwierzęta karmowe: utrzymanie i hodowla

ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

Kinyongia boehmei jest terytorialny i stresuje go branie na ręce oraz widok osobników własnego gatunku. Samce prezentują się za pomocą rogów i zmian ubarwienia. Nie bierz zwierzęcia na ręce bez potrzeby. Jeśli przestanie jeść, musi trafić do weterynarza z doświadczeniem w leczeniu gadów.

Rozmnażanie

DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

Samca rozpoznaje się po dwóch płaskich rogach na pysku; samica jest bezroga albo ma tylko niewielkie wypustki. Dojrzałość płciową zwierzęta osiągają po około roku.

GODY I KOPULACJA

Zwierzęta trzyma się razem tylko na czas kopulacji. Samicę wpuszcza się do samca i obserwuje się parę. Samiec zaleca się za pomocą rogów i zmian ubarwienia. Jeśli samica go odrzuca, zwierzęta trzeba natychmiast rozdzielić, a po kopulacji samica wraca do własnego terrarium.

SKŁADANIE JAJ I ZNIESIENIA

Około dwóch miesięcy po kopulacji samica zaczyna szukać miejsca do złożenia jaj. Zniesienie liczy 2-11 jaj. Samica potrzebuje warstwy wilgotnego, nadającego się do kopania włókna kokosowego lub mieszanki piasku i ziemi o głębokości 15-20 cm; w przeciwnym razie będzie raz po raz bezskutecznie kopać i może mieć problemy z nieśnością, które mogą być śmiertelne. W okresie noszenia jaj podawaj jej zbilansowany pokarm z wapniem.

INKUBACJA

Młode wykluwają się po 6-12 miesiącach w temperaturze 18-22 °C i przy wilgotności powietrza około 85 %. Podłoże inkubacyjne musi przez cały okres być wilgotne, ale nie mokre, w przeciwnym razie zarodki obumierają.

ODCHÓW MŁODYCH

Młode trzyma się w małych terrariach siatkowych, pojedynczo lub w małych grupach pod nadzorem, tak aby nie było zbyt ciasno. Karmi się je muszkami owocowymi i najmniejszymi świerszczami z wapniem i trzeba je zraszać kilka razy dziennie. Powietrze nie może być zastałe.

Zdrowie i częste błędy

Brak udokumentowanej wiedzy o chorobach właśnie u *Kinyongia boehmei*. Typowe problemy u kameleonów górskich to:

- Przegrzanie przy zbyt gorących lampach i wysokich temperaturach.
- Odwodnienie przy zbyt małej możliwości picia.
- Pasożyty jelitowe, zwłaszcza u zwierząt odłowionych z natury.
- Infekcje dróg oddechowych przy zastałym powietrzu.
- Choroba metaboliczna kości przy zbyt małej ilości UVB i wapnia.
- Rany i pleśń przy gałęziach, które przez cały dzień są mokre.

Skontaktuj się z weterynarzem z doświadczeniem w leczeniu gadów, jeśli zwierzę przestaje jeść, ciemnieje i staje się ospałe lub oddycha z otwartym pyskiem. Długość życia w niewoli podaje się na 6-8 lat.

Czytaj więcej: Wapń, witaminy i suplementy Czytaj więcej: Zakup zwierząt: odchów, odłów i transport

Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.